

Marko Kilpi kok

Kirjallinen kysymys tekijänoikeuslain uudistamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa on viime päivinä puhuttu paljon tekijänoikeuksista ja tekijänoikeuslain muuttamisesta. Tähän meitä velvoittaa Euroopan unionin tekijänoikeusdirektiivi (DSM-direktiivi), joka edellyttää merkittäviä parannuksia tekijöiden asemaan. Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että tekijöillä on oikeus saada asianmukainen ja oikeasuhtainen korvaus teostensa käytöstä. Tämän lisäksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että tekijät saavat säännöllisesti ajantasaista ja riittävän kattavaa tietoa teostensa käytöstä ja siitä kertyneistä tuloista. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tekijöillä ja esittävillä taiteilijoilla on mahdollisuus saattaa avoimuusveloitetta ja kohtuullistamisveloitetta koskevat riidat vaihtoehtoiseen, mahdollisuuksien mukaan anonyymiin riidanratkaisumenettelyyn. Tekijänoikeus ja tekijöiden omaisuudensuoja on turvattu Euroopan unionin perusoikeuskirjassa sekä Suomen perustuslaissa. Tekijänoikeus suojaa tekijän sekä taloudellisia että moraalisia oikeuksia.

Viime viikolla päättyi hallituksen esitysluonnoksen tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 184 §:n lausuntokierros. Esitysluonnoksessa ehdotettujen muutosten tarkoituksena on modernisoida tekijänoikeussääntelyä ja toimeenpanna Suomessa DSM-direktiivi.

Monissa lausunnoissa kritisoiitiin esitysluonnoksessa esitettyjä lain muutoksia ja esityksiä jättää tekijöitä suojaavia artikloja implementoimatta, sillä ne koetaan uhaksi tekijänoikeuksien haltijoiden toimeentulolle. Lausunnoissa ehdotettiin esityksen palauttamista uudelleen valmisteluun. Esitysluonnoksessa mm. heikennetään tekijöiden asemaa, kun taas tekijänoikeuksien rajoitukset viedään huomattavasti direktiiviä pidemmälle. Esitysluonnos vahvistaa ylikansallisten verkkosällönjakopalveluiden asemaa. Suomi on jäämässä Puolan kanssa ainoaksi EU-maaksi, joka ei tällä uudistuksella paranna tekijöiden asemaa.

Nyt meillä olisi mahdollisuus osoittaa arvostusta suomalaiselle taiteelle ja kulttuurille tekojen, ei puheiden, muodossa. Sillä suomalainen taide ja kulttuuri kaipaavat tekoja, joilla nousee koronakurimuksesta toteuttamalla direktiivin mukaiset parannukset tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden asemaan samalla tavalla kuin naapurimaa Ruotsi on nyt tekemässä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, että DSM-direktiivin tarkoittamat parannukset tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden asemaan saadaan voimaan?

Kirjallinen kysymys KK 644/2021 vp

Helsingissä 17.11.2021

Marko Kilpi kok